Bediüzzaman'ın kabul etmediği üç şey nedir?

Mehmet Ali Bey: "Üstad Hazretlerinin "Ben kendimi beğenmiyorum, beni beğenenleri de beğenmiyorum" sözünü nasıl anlamalıyız? Biz üstadımızı çok seviyoruz ve çok beğeniyoruz. O zaman Üstad Hazretleri bizi beğenmiyor mu?"

TAŞ YERİNDE AĞIRDIR

Bu sözler, azamî ihlâs ve mahviyet prensibinin bir tezahürüdür. Bizim bu cümleden çıkaracağımız ders, hayatta ne tür bir başarı kazanırsak kazanalım, azamî ihlâs ve mahviyet prensibini kendimize düstur edinmemizdir.

Bediüzzaman bir insanın ayrı ayrı ahlâk gösteren çeşitli şahsiyetleri olabileceğini ifade ediyor ve bunun için bir memurun makamındaki vakarı ile evindeki tevazuunu örnek veriyor.

Meselâ makamda tevazu olmaz. Bu, makamı tenzil olur. Evde de vakar olmaz! Bu da kibre girer. Demek evine dönünce makamındaki ahlâkının zıddı bir ahlâk olan tevazu gerekiyor.

Nitekim ecdadımız, "Taş yerinde ağırdır" demişler. Her ikisi de yerine göre iyi ahlâktır. Ama biri diğerinin yerine geçerse ikisi de kötü ahlâka dönüyor. Yani yerinde olmayan vakar kibre, tevazu da zillete dönüyor.

BEDİÜZZAMAN, DÜNYA KAPISINI KAPATIYOR

Bediüzzaman, üç şeyi insanlardan kabul etmezdi. Bunlar: Hediye, hürmet ve ziyaret!1

Kendisini ziyarete gelenleri ikiye ayırıyordu:

1- Hayat-ı dünyevîye cihetinde gelenler.

Meselâ kısmetim açılsın, kazancıma bereket gelsin. İşime uğur gelsin, hastalığıma şifa olsun gibi niyetlerle gelenler için Bediüzzaman diyor ki: "O kapı kapalıdır!"

Bediüzzaman kendisini ve dâvasını dünya metaına alet ettirmiyor!

2- Hayat-ı uhrevîye cihetinde gelenler.

BEDİÜZZAMAN'IN AHİRET KAPISINDA ŞARTI VAR

Evet, ahiret için Bediüzzaman kendisini ziyarete izin veriyor.

Fakat Bediüzzaman'ın burada da şartı vardır.

Diyor ki: "O cihette iki kapı var:

1- Şahsımı mübarek ve makam sahibi zannedip gelenler.

Bu kapıda insanların ahiret hesabına dua istekleri, feyiz talepleri, sevaplarını arttırma duyguları, daha çok zahire-i ahiret kazanma niyetleri ön plânda bulunuyor.

Fakat ilginçtir; Bediüzzaman bu kapıyı da kapatıyor!

Diyor ki: "O kapı dahi kapalıdır."

Bediüzzaman bu kapıyı neden kapattığını da şöyle açıklıyor: "Çünkü ben kendimi beğenmiyorum; beni beğenenleri de beğenmiyorum. Cenâb-ı Hakka çok şükür, beni kendime beğendirmemiş."

Bu durumda, "Bediüzzaman büyük adam! Duâsını alalım; sevabımız-feyzimiz artsın! Cennetimizi genişletelim!" gibi niyetlerle gelenleri de Bediüzzaman kabul etmiyor. Bu niyeti de sahih bulmuyor.

Fakat ahiret için gelenlerden ikinci bir kısım vardır ki, Bediüzzaman böyle gelenleri "başım gözüm üstüne" diyor ve kabul ediyor.

Bu ciheti şöyle açıklıyor:

2- "Sırf Kur'ân-ı Hakîmin dellâlı olduğum cihetledir. Bu kapıdan girenleri ale'r-re'si ve'l-ayn kabul ediyorum."2

BEDİÜZZAMAN ANCAK HİZMETİ KABUL EDİYOR !

Fakat Bediüzzaman, Kur'ân'ın dellalı olduğu şahsiyetine sahip çıkmıyor. "Kur'ân'a ait bir şahsiyetim var." diyor; ama ilâve ediyor: "O ahlâk benim değil; ben sahip değilim. Belki o makamın ve o vazifenin iktiza ettiği seciyelerdir. Bende bu neviden ne görseniz benim değil; onunla bana bakmayınız, o makamındır."3

Bu durumda Bediüzzaman'ı "Kur'ân'ın dellâlı" sıfatıyla ziyaret edenler, aslında Kur'ân'ı ziyaret etmiş oluyorlar. Kur'ân'ın hakikatlerinin neşrine hizmet etmeyi amaç ediyorlar. Bediüzzaman'ın hizmetine yardım etmek istiyorlar.

Bediüzzaman böyle niyet taşıyanlara kapısını açıyor ve bunları kabul ediyor.

Bediüzzaman o gün ancak hizmet niyeti taşıyanları kabul etmiştir.

Bediüzzaman bu gün de ancak hizmet niyeti taşıyanları kabul ediyor.

Bunun dışında işin kabuğunda, kışrında, havasında, şatafatında, makamında, azametinde, şovunda, reklamında kalanları Bediüzzaman kabul etmiyor.

Dipnotlar:

1- Emirdağ Lâhikası, s. 406; Tarihçe-i Hayat, s. 606.
2- Mektubat, s. 329.
3- Mektubat, s. 307.